

Szerkesztőségi iroda:
Rimaszombat, Losonezi-utca 24 sz. a. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bérmertetlen levelek nem fogadtatnak el.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:
Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN HÉT VASÁRNAPJÁN.

Kiadó-hivatal:
R-szombat, Losonezi-utca 24. sz. **Rábely Miklós** könyvnyomdájában. — Ide intézendők a kiadó-hivatalt illető előfizetési pénz-, hirdetmény-, nyilttér- és felszólamlások.

Hirdetési díj:
Egy négy hasábos petisor térfogata 5 kr.
Bélyegdíj: minden beiktatás után 30 kr.

Nyilttér:
Egy sor 20 kr.

Előfizetéseket elfogad: A „Gömör-Kishont” kiadó-hivatala Rimaszombat Losonezi-utca 24. sz., nemkülönben minden hazai postahivatal. — Az előfizetéseket legzélszerűbben postautalvány útján eszközölhetők. — **Hirdetéseket** esapán a kiadó-hivatal vesz fel.

Rimaszombat, 1882. szept. 16.

Köztudomású tény, hogy Gömör-Kishont t. e. megyének határozata szerint a megyei központi adminisztráció székhelye Rimaszombat, a közgyűlések azonban Pelsüczön tartandók.

Jöllehet a megyei bizottsági tagok egy része ezen gyakorlat tökéletlenségét, inpracticus voltát a megyei adminisztrációra károsan ható kifolyását és a központi tisztviselők zaklatására nem kis mérvvel bíró voltát már a gyakorlat kezdetén felismerte, s jóllehet a megyei gyűlések alkalmával több ízben felvetett ezen absurd gyakorlat megszüntetésének kérdése, mindannyiszor az ingerültségek kikerülése tekintetéből a közgyűlés napi rendre tért.

Köztudomású tény az is, hogy e folyó év elején a belügyminiszterium a megyei számadások megvizsgálása alkalmából, felakadván a pelsüci gyűlésekre utazó irodai személyzet kiadásaira fordított tételeken: leirt a megyére, hogy a jó adminisztráció érdekében meg nem engedhető, hogy a gyűlések hol itt, hol amott tartassanak, s egyuttal utasította a megye közönségét, hogy a közgyűlések jövőbeni holtartása iránt hozzon határozatot.

Köztudomású dolog az is, hogy a belügyminiszter ezen rendeletére összehívott megyei közönség f. é. márczius hó 28-án Pelsüczön megtartott közgyűlése alkalmával, a központi választmányának e tárgyban a statusquo feltartása iránt előterjesztett javaslatát 25 szótöbbséggel elvetvén. 162 szavazattal határozatilag kimondta: hogy a megyei közgyűlések jövőben Rimaszombatban fognak tartatni.

A lapok útján ismeri az olvasó közönség, hogy a statusquo feltartása mellett szavazottak egy része értekezletet tartott, hol egy szűkebb körű bizottság lett megbízva, a megyei közönség most említett határozata ellen bejelentett fellebbezés indokainak szerkesztésével, midőn pedig ezen indokok elkészültek, sikerült nekik ezen fellebbezést 95 megyei bizottsági taggal aláírni.

Tudjuk, hogy a közigazgatási ügyek hivatalos ellátásáról valamely pozitív rendtartás előírva nincs, hanem az ügyek a bevett régiebb gyakorlat alapján intézettek el, s bár sokan vannak kik azt állítják, hogy a megye autonomicus szervezeténél fogva,

a megye belügyeire nézve szótöbbséggel hozott határozatok ellen fellebbezésnek egyáltalán, — felfolyamodásnak pedig csak ott van helye, hol az előirt formák és eljárási szabályok sértetnek meg, — a megyei bizottság 95 tagja, kik a márczius 28-án 162 szóval hozott megyei határozat ellen egy szóval sem szavaztak, — oda vitték a dolgot, hogy valótlan állításokkal megspékelt fellebbezésük a belügyminiszteriumhoz felterjesztetett.

A belügyminiszterium f. é. május hó 11-én 23111 sz. alatt a 95 m. választmányi tag által aláirt felebbezést azon meghagyással küldte le a megye közönségének, hogy ez utóbbi nyilatkozozék az iránt, igaz-e a felebbezők azon állítása, miszerint a megye közönsége által f. évi márczius hó 28-án hozott e tárgyban határozata már azért sem állhat meg, mert a rimaszombati megyeházán terem nincs, sőt még nagyobb pénzáldozattal sem állitható elő egy oly terem, mely az összes bizottsági tagokat befogadná.

Mivel pedig a megye közönsége csak ősszel és tavasszal tartja gyűléseit, a megyei alispán mint a megye első tisztviselője ezen rendelet elintézéséül felterjesztette a rimaszombati megyeház alapterveit, felmérte a mérnökileg rimaszombati és a pelsüci megyeházaknak termeit és mellékhelyiségeit, s ezen adatokat a miniszternek felterjeszté, s kiderült: hogy a rimaszombati megyeházán oly díszes és újabbkori építési terem van, mely a pelsüczinél 47 négyyszög-méterrel nagyobb, és hogy ezen teremhez két lépcső vezet, míg a pelsüci megyeházának csak egy s a rimaszombatinál keskenyebb lépcsője van.

A belügyminiszterium folyó évi július havában ezen alispáni közleményeket az alispánnak, tehát nem a megye közönségének azon utasítással küldte vissza, hogy az alispán nyilatkozatával a fennforgó kérdéseket eléggé megvilágosítva látja ugyan, mégis bizonyos indokoknál fogva helyesebbnek látja azt: hogy az általa tett s a májusi rendeletbe foglalt kérdésekre közvetlenül a megye közönsége nyilatkozzék, felhívja ennél fogva az alispánt, hogy a f. évi május 11-én 23111. sz. a. kiadott miniszteri rendeletet megfontolás és nyilatkozattétel végett a legközelebbi közgyűlés elé terjessze.

Ime egész rövidséggel, pártatlanul elmondtuk azon tárgyi tényálladékokat, mely megyénkben annyit port vert, s mely mellett és ellen sok egyén fanatizáltatván, egészen más színben látja az ügyet, s mely miatt a közmegnyugvás kiméletlenül felzavartott.

Látva a nagy ingerültséget, melyet azon megyei belkérdés okozott, nem lévén ezélünk olajat önteni a tüzre, a szőnyegen lévő ügyről hallgattunk, s most is csak azért szólalunk fel, nehogy olvasóink által azon szemrehányásban részesüljünk, hogy ily érdekes ügyben se a tárgyi tényálladékokat nem közöljük, sem szerény véleményünket nyilvánítani nem merjük.

A fentebb közölt tárgyi tényálladékból foly, hogy még e hó folyamára közgyűlés lévén Pelsüczre hirdetve, az alispán hivatva van a belügyminiszter által hozzá intézett s fentebb ismertett miniszteri rendelet alapján az 1882. május 11-én 23111. sz. a. kiadott rendeletet megfontolás és nyilatkozattétel végett a közgyűlés elé terjeszteni.

A közgyűlés, ha alkotmányos uton haladni akar, ha önkormányzatának becsét érzi s ebbeli jogait holmi kényes magánérdek miatt feladni nem akarja, szerény nézetünk szerint nem tehet egyebet, mint a miniszter május 11-én kiadott, a megye közönségéhez intézett, de az által még nem tárgyalta rendelethez nyilatkozni. Már fentebb elmondtuk, hogy a májusi rendelet által egyedüli és kizárólag a 95 választmányi tag által aláirt felebbezés azon passusára kíván felvilágosítást: igaz-e, hogy a rimaszombati megyeházán terem nincs, s még nagy pénzáldozattal sem állitható elő oly terem, mely az összes megyei bizottsági tagokat befogadná.

Holmi sofismákkal és syllogismusokkal egy némelyek azon téves felfogásban lehetnek, hogy a most megtartandó megyei gyűlés a legközelebbi július havában ez ügyben kiadott miniszteri rendelet tárgyalására van hivatva, s ennek közbeszurt egyes kitételeiből a dolog természetes menetét kiforgatni, s a kellemetlenségek szítására, a kedélyek felhevítésére alkalmat nyujtani óhajtának, mink joggal hisszük, hogy ezen tervök füstbe megy azon jóból, mert a miniszter e megye közönségének folyó évi

TÁRCSA.

A sajjögömöri bronzkori leletekről.

Felolvasta: **br. Nyáry Jenő** a kiállítás megnyitása alkalmával.
(Vége.)

Minthogy a cultur történet arra utal, hogy minden kort saját művei után lehet megítélni, hogy a bronzkorral némi képet alkossunk magunknak, ama nép által készített s ugyancsak általa a földre eltemetett s az utókornak örökségbe hagyott tárgyaknak némi leírását adom.

Mindenek előtt az itt talált régiségeket három csoportba osztjuk.

Az egyik csoportozatot a védő és támadó fegyverek képezik. A védő fegyverek közül a paizs dudorokat, és a karvéd tekeréseket, a támadó fegyverek közül a kardot, gyilkot és lándzsát említem fel.

A második csoportozat tárgyai a házi eszközök, jelesül a véső, a sarló, kés, borotva és a varró-tű.

A harmadik csoportozathoz a piperetárgyak tartoznak, minők a karpereczek, gyűrők, függő csecsebecsék, tük, nyakkarikák, füzér-gyöngyök, pitykék és tekeresek.

Paizsdudort eddigelé csak egyet találtak, szép szirony fedí ugyan, de semmi ékítményt sem mutat.

A karteresek közül rugékonyságukat mainapság is megtartották. Leginkább végeiket ezífrázták. Ezek közül a legépebb 14-szeres hajlásu, 21 cm. hosszú és 11 cemerre összeszorítható.

Az említettél diszesebb egy kisebb tekeres, melynek 11 hajlása közül a reczézett, a két felső hengerded, a többi háromszögletű sodronyból áll, fent függélyes vonalakkal diszítve.

A kardok leginkább 53—58 cm. hosszúak, famarkolattal bírtak, nyujtványaik 5—6 bronz szöget tartalmaznak s pengéjük nem tartozik a lilium levelűekhez, mert arányos szélességű, végük diszékkel van kiczífrázva.

A 32 cm. hosszú gyilkot kétélű, egykor markolatát 3 bronz szög tartotta össze, nyujtványa után itélve gömbölyű markolattal bírt, miért is egyenes szurásra és hátán három domboru kétszeres hornyozat futván végig, széles seb ejtésére igen alkalmas lehetett.

Ennél sokkal rövidebb egy 15 cm. hosszú, szintén kétélű egy szöggel ellátott nyujtványu gyilkot; közepén éles gerincez látszik, mindkét oldalról két két homoru tagozattal szegélyezve.

Érdekes a két lándzsacsues. Köpüjük egész hosszúságuknak egy harmadát teszi ki, ezífrázat nem látszik rajtuk, alsó végök a szögeknek a rudhozvaló megerősítése ezéljából egyenetlen lyukakkal van ellátva. A köpüből egész a csuesig hátuk közepén domboru tagozat fut, melyből két oldalt, a penge közepe táján befelé hajlásosan szárnyként tágulnak ki.

Találnak ezenkívül még más fegyvereket is, melyek szintén bizonyítékul szolgálnak arra, hogy a bronzkorban itt egy harezias nép lakott.

A mellett viszont azon körülmény, hogy néhány ép és több töredék sarlót is találtak, arra mutat, hogy e nép béke idején a földmíveléssel foglalkozott.

Ezen sarlók fogantyú-nyujtványainak kivétel nélkül tövissel vannak ellátva, belső lapjuk sima, külső lapjuk domboru tagozattal diszített, hátuk és életlen hegyök felkanyarodó. Nagyságra különbözök, leginkább azonban kiesinyek.

Egy ugyancsak ott talált késnek, mely egyélű s felül kétsor pontozattal s ez alatt egy sor félkörível van kiczífrázva, hosszú nyél nyujtványára a markolatot bronzszögekkel erősítették.

Mint nélkülözhetlen eszköz szerepelt az őskorban a véső. Ennek több változatát találtak. Birtokomban három tokosvéső van, melyek közül kettő füllel ellátott, továbbá egy 12 czm. hosszúságú hengerded rud, melynek alsó végét két oldalról vésőnek lapították.

A borotvák a Pilsben találtakhoz hasonlítanak. Az egyik inkább félhold alakú, közepén hosszúságú lyukkal, a másik sima s kétlyuku fogantyúval bírt.

Érdekes szintén a 16 czm. hosszú varró-tű, melynek füle száránál sokkal kisebb áll, minél fogva csak durvább tárgyak varrására használhatták.

Következnek a pipere tárgyak. Míg a fegyverek kizárólag férfiak tulajdonai voltak s a házi eszközöket a két nem vegyesen használta, a pipere tárgyak leginkább a nőknek szolgáltak ezífrázatul.

A karpereczek kivétel nélkül nyitottak, az egyiké szőcsima, négyenél pedig függélyes vonalakra támaszkodó szögdiszettek látunk. A tömöröntvényű karpereczek többnyire 125 gramm súlyuak. Belső világosságuk 4—5 czm. átmérővel bírván, nagyon kiesiny és vékony kézre következtetnek, a mit viszont a karek markolatánál, a kések és borotvák fogantyúinál is tapasztalunk.

A karpereczeket mind ezífrázatul, mind pedig alakjuk után itélve ugyanegy időben és egy formába öntötték.

A tük közül figyelmet érdemel a 32. cm. hosszúságú nagy hajtű, mely a bronzkorban divó volt. Körbefutó lapos feje alatt még kisebb kiemelkedő ezífrázat látszik függélyes vonalzatokkal diszítve.

Leggyakrabban azonban a gyűrűket találni, a mi arra mutat, hogy az akkor a legelterjedtebb ékszer volt. Leginkább négy hajlásuak, lapos nagy sodrott fonalból készültek s hogy eskis vékony ujakon hordhatták azt 15 mm. belvilágosságuk bizonyítja.

A nők nyakaikat hengerlaku tömör bronzgyöngyökkel diszítették. Egy helyt 37 ily gyöngyöt találtak, melyek egy nyakfűzért képeztek (összes súlyok 85 gramm, egysnkénti magasságuk 0.7 cm. lyukaiknak átmérője 0.5 cm). Ezekhez hasonló gyöngyök másutt igen ritkán fordulnak elő.

Ruháikra a nők különféle nagyságú pitykéket alkalmaztak. A legnagyobb pityke 6 cm. átmérővel bírt, felső része középtáján kissé domboru, alól füllel van ellátva.

Találtak még függő csecsebecséseket is, melyek egy részét ugy látszik fülbevalóul használhatták. Ezek között igen szép példány egy hármashajlásu tekeresről felgő kettő karika, mely lapos bronzból készült.

márczius 28-án ez ügyben hozott, a megyére nézve már jogérvényes határozatát fel nem oldotta; és mert a megye közönségének még eddig alkalma nem nyílt a határozata ellen benyújtott felelkezés indokait megismerni és azok felett nyilatkozni.

Többen vannak, kik a miniszternek a folyó év júliusi rendeletét a megye autonómiájával összeférhetetlennek nyilvánítják; nézetünk szerint a miniszter egész alkotmányosan járt el akkor, a midőn a kisebbség felelkezése iránt a májusi rendeletében a megye közönségétől kívánt nyilatkozatot; s midőn a júliusi rendeletében kimondta, hogy a megye közönségéhez intézett májusi rendeletére az alispántól megkapta ugyan az elégséges megvilágosításokat, de mindamellett bizonyos indokokból helyesebbnek tartja, hogy ezen májusi rendeletében tett kérdésekre közvetlenül a megye közönsége nyilatkozzék.

Nézetünk szerint a júliusi rendelet nem lévén a megye közönségéhez intézve, ehez a megye közönsége sem pro sem contra nem szólhat: ezen rendelet egy hivatalos utasítás a megye első alispánjához, ki a megye közönségétől kívánt felvilágosításokra, annak idejében meg is adta a választ; s hogy a miniszter a készséges alispán hivatalos buzgóságát meg ne sértse, a hozzája intézett utasításában indokokat használ, de csak oly végre, hogy az alispánt meggyőzze arról, hogy iránta és nyilatkozata iránt teljes bizalommal van, de az ügy fontosságánál fogva még is helyesnek tartja, ha ezen ügyben a kívánt felvilágosításokat a megye közönsége teszi meg.

Ezek szerint a megye közönsége az e hó 27-én megtartandó közgyűlésében a f. é. május hó 11-én kelt rendeletet tárgyalhatja csak, s nyilatkozni kell a rendeletben foglalt két kérdésre; mennyiben ezen két kérdésre a megyei alispán válasza meg van, a közgyűlés többsége ezen válasz felolvasása után annak adatait és állításait elfogadja vagy egy általa kiküldendő bizottság által a tény valódi állásáról magának meggyőződést szerez, s ehez képest adja meg a kívánt nyilatkozatot; hogy a megye közönsége az első mód szerint fog eljárni, s az alispán nyilatkozatát és adatait teszi sajátjává, nemcsak valószínű, hanem több a bizonyosnál, mert fel nem lehet tenni, hogy a megyei bizottsági tagok között akadna csak egy ember is, aki az érdemekben megőszült alkotmányos vicispán jellemébe kételkedni merészkednék, s a kit hosszú közügyi pályáján 50 éves fáradalmi megjutalmazásául, legjobb tudomása ellenére, most bizalmatlanság jutalmazna.

Mindazon tervekről, nézetekről, állításokról, melyeket egynémelyek agyában a hatalmi állás és befolyás megejtése, a tehetetlen irigység, az önzés, a közügyek iránti apathia, fanatizmus stb. szült, csak akkor lehet szó és kérdés, ha a megye közönsége a tőle kívánt nyilatkozatot megadja, s így mindkét fél meghallgatása után a szőnyegen levő ügyben a miniszter határoz; addig azonban, — eltekintve a procrastinatio kellemetlenségétől, — kár a megyében a zavart, az elkeseredést előidézni, mert a hasztalan törzsonkódést olyanok fogják felhasználni, kik a zavarosban halászni szeretnek és a kik a megye autonómiájával nem sokat törődve, a hatalom és befolyás minden szálát markukba szorítani akarják

—r—

Az előadottakból kitűnik, hogy a bronzkorban élt sajógömöri nép kőkori őseitől nemcsak a harezias szellemet örökölte, hanem földművelő is volt, mely a termékeny Sajó völgyén és a hozzá közel fekvő aggteleki barlang kőkori lakóinak gazdasági magvait szép sikerrel termelhette.

Látjuk továbbá, hogy e bronzkorbeli emberek házi szükségleteiket magok gyártották, s hogy asszonyaik a fényűzésre némi hajlammal viselkedtek: karjaikat és ujjukat karikákkal díszítették, fülökből ezifra fülbevalók lógtak le, ruháikat mellükkel kapcsolták össze s nyakukon bronzgyöngyöket, hajjukban nagyfejű hosszú tüket viseltek.

Mindezeknek felemlítése után az őslakókban a bronzkornak egy oly népére ismerünk, mely az akkori időkben a kulturának nemcsak színvonalán állt, hanem azt a napjótékony sugaraiként terjesztette is.

Mielőtt ismertetésemet befejezném a mostani sajógömöri lakosok díszletére nem hagyhatom említés nélkül, hogy a lelt tárgyakat nem fosztják meg nemes szíronyuktól, mely azokat becsesebbé teszi s valódiságukról bizonyító levélként szolgál.

Az eddig is már oly nagy számmal lelt bronz-régiségek azon reményt ébresztik bennünk, hogy ezen, egykor jelentékeny telepről még sok érdekes tárgy fog épségben napvilágra jutni. Ebbeli reményünket a lelkes Szentiványi Miklósbá helyezzük, ki hazai archaeológusaink iránt buzgalommal viseltetvén és egyszersmind a czél előmozdítására megkivánatos alapos szakismerettel is bírva, a tudomány számára bizonyos mértékű régiséget fog megmenteni.

A leleteknek a mult felderítésére való nagy fontossága, főleg az utolsó évtizedben jutott kellő érvényre, s mindinkább igaznak bizonyul ama nézet, hogy az őskori történet sötét multja, melyről biztos adataink nincsenek, sőt a melyről még a tradíciók is hallgatnak, eskis a leletek alapján való rendszeres oknyomozás által lesz — habár csak némileg is — megvalósítható.

Félévi jelentés.

4. a közmunka és közlekedési ügyek köréből a kir. mérnök havi jelentései nyomán.

A kir. közmunka és közlekedési miniszterium az 1881. évi LXIV. t. cz. végrehajtása képen a Tornamegyéből ide esatolt Hárskút községe határára átvonuló a Vác-kassai állami ut részét képező vonalnak átvételét elrendelte; rendelet következtében a vonal rész 5242 folyó méter hosszban át is vétetett.

Ugyancsak a közmunka és közlekedési miniszterium engedélyezte a Vác-Kassai országos vonaljavításához szükséges kavics szállítás iránt 1882. és 1883. évre Kalla Mihály vállalkozóval kötött szállítási szerződésnek Broncs Istvánra átruházását.

Az államutakon a forgalom és közlekedés mindenütt rendes és szabályos volt, az utak állapota teljesen kifogástalan; az uti örök teendőket szorgalmasan teljesítették.

A kavacs szállítást a vállalkozó befejezte; már csak az aprózási munkával van hátra.

A műtárgyak jókarban vannak. a 217/8 kilom. fekvő Drazus patak hídja, a 196/7 kilom. fekvő hid építése vállalkozó kezében; a 293/4. esőtli nagy hid építési munkájának biztosítása iránt az árlejtés határnapja kitérve.

A törvényhatósági vonalakon a közlekedés szinte szabályos és biztos volt, az egyes vonalak és műtárgyak elég jó karban valának; alig néhány műtárgy igényelt kisebb-nagyobb mérvben kijavítást, melynek kivitele már részint munkabavétellett, részint az engedélyezés érdekében tárgyalás alatt van.

A közmunka szolgáltatás rendszeresen történik, egyes szakaszokon az évi anyag járandóság már ki is szolgáltatott.

Szemle alá vétetett a rimaszombati, rimabánya, kokovai és nyustyai, rimaszombati, egri, pelsüci, liczei és ozgyáni szelezi szakasz, mindannyi rendben találtatott.

5. az árvagyam és gondnokhatósági ügyek köréből a megyei központi árvaszék elnökének havi, és városi polgármesterek negyedévi jelentései nyomán.

A megyei központi árvaszéknél a mult évi hátralékok szorgalmasan feldolgoztattak a beadott folyó tárgyak előadása rendszeres folyamatban volt. A gyámhatóság teendői tetemes szaporodást nyertek a Tornamegyéből ide átkelvezett 7 községgel átvett árvagyamokkal. Átvétellett jelesül 482 árvát érdeklő 362 ügydarab (említésre méltó az a tény, hogy az a 4000 lélekszámot el nem érő 7 községben 482 kiskoru árva találtatik, tehát a lakosság 12 % léka gyámság alatt áll.

A gyámi számadások fölülvizsgálat alá pontosan beterveztettek; felülvizsgálat kedvező eredménnyel fogantatott. Számadás elmulasztott beadása okából felhívási kereset nem indított, nem szolgált rá a szükséges ok.

A kiskorúak vagyona utáni jövedelmek kamatok pontosan beszolgáltatottak, csak 3 eset fordult elő — mintegy 500 frt. értékkel — melyben kamat nem fizetés miatt a töke felmondás elrendeltetett.

A tömeges tüzkár biztosítás hatodik éve lefolyván, a hat év összes eredménye számokban következőleg tüntethető fel; a biztosított felek száma 2824. — a biztosított érték 535.435 frt. Hat év alatt fizettetett biztosítási díj 17698 frt 70 kr. Előfordult 97 tűz eset. Összes megtérített kár érték kifizettetett a biztosító társulat által 13377 frt. 27 kr. A biztosító társaságnak marad a 7-ik év rizikójának fedezésére 2021 frtja.

A megyei központi árvaszéknél, az 1881 év végével gyámság alatt maradt 10167 kiskoru; a folyó év első felében gyámság alá került 1173. összesen gyámhatósági felügyelet alatt állott 11340 kiskoru; a lakosság számarányában 6. 8 % tóli.

Ezek közül felszabadult teljeskorúságot érven 234. nagykorúsítás útján 7. férjhez menetel által 167. és halálozás következtében 71. összesen 479 kiskoru; e szerint gyámhatósági felügyelet alatt maradt a félév végével 1086 kiskoru.

Godnokság alatt volt 176. gondnokság alá jutott 15. — összesen gondnokoltatott 191 egyén; felszabadult azonban gondnokság alól halálozás következtében 3. gondnokság alatt maradtak 188.

Ügydarab hátralék áthozatott 1881 évről 333; ehez beérkezett elintézés végett 6186, összesen elintézendő volt 6519; elintéztetett 5983, hátralék gyanánt átvitették a következő félévre 536 drb.

A gyámpénztárban 1381 év végével maradt készpénz 249 frt. 84 1/2 kr. kötvény érték 86000 frt. 3 kr. érték papir 122286 frt. 70 kr. drágaság 1039 frt. 59 kr. összesen 209.776 frt. 16 3/4 kr.; — befolyt az év első felében készpénz 29839 frt. 1/4 kr. kötvény érték 6487 frt. 68 1/4 kr. érték papir 17635 frt. 27 kr. drágaság 50 frt. összesen 54011 frt. 99 1/6 kr.; kiadatott pedig a félév folyamában készpénz 29151 frt. 26 kr. kötvény érték 14321 frt. 18 kr. értékpapir 28706 frt. 16 kr.; — drágaság 116 frt 7 kr. összesen 72295 frt. 7 kr. a következő félévnek kezelésre marad 938 frt 63 kr. készpénz. — 78166 frt 13 1/6 kr. kötvény érték 111415 frt. 81 kr. értékpapir, — 974 frt 51 kr. drágaság; összesen 191493 frt 9 1/6 kr.

A gyámgondnok hatósági felügyelet alól felszabadult 482 egyén közül gyámpénztárilag kezelt vagyon volt 39 egyének, — és ugyan annyianak ily vagyona a gyámpénztárból tényleg ki is fizettetett. Ingó és ingatlan, vagy csak ingó, avagy csak ingatlan vagyon birt 368 egyén és teljesen vagyontalan volt a felszabadult egyének közül 114.

A Rozsnyó városi árvaszék által rendszeres szokás szerint a második negyedévi és félévi jelentés be nem küldetett.

A Dobsina városi árvaszéknel a lefolyt félévben gyámság alá került 56 kiskorúval, gyámság alatt volt 642 kiskoru közül teljes korúságot ért 34, — nagykorúsított 1, — férjhez ment 3. elhalt 3. felszabadult tehát összesen 41. gyámság alatt maradt 657 kiskoru gondnokság alatti 7, változást nem szenvedett.

Az árvaszék tevékenységéről következő számok tanuskodnak: hátralék volt 118 db, beérkezett 265, feldolgozandó 373; feldolgoztatott 330, hátralékban marad és átvitetik a következő félévre 53 db.

A gyámpénztárban kezelés alatt áthozatott a mult 1881. évről készpénz 1 frt 2 kr., magánkötvény 10843 frt, értékpapir 10419 frt 98 kr., összesen 21263 frt., a lefolyt félévben pedig befolyt készpénz 5801 frt 72 kr., magánkötvény semmi, értékpapir 2200 frt, összesen 8001 frt 72 kr., ellenben kiadatott készpénz 5790 frt 8 1/2 kr., magán-

kötvény 369 frt 65 kr., értékpapir 1811 frt. összesen 7971 frt 73 1/2 kr., kezelés alá átvitetik a következő félévre készpénz 12 frt 65 1/2 kr., magánkötvény 10473 frt 35 kr., értékpapir 10807 frt 98 kr., összesen 21292 frt 98 1/2 kr., 10843 frtöt képviselő magánkötvény kamataira a mult évről hátralék áthozatott 47 frt 86 kr., folyó kamat esedékes volt 247 frt 01 kr., lejárt kamat összesen 294 frt 8 kr., befizettetett tényleg 242 frt 77 kr., hátralék elővitetik a következő félévre 52 frt 10 kr.

A gyámság alól felszabadult 41 árva közül gyámpénztárilag kezelt vagyonnal birt 31, ezek részére kiutalványoztatott és kiadatott 983 frt 34 kr., vagyontalan volt 10 egyén.

A jolsvai városi árvaszéknel a lefolyt félévben gyámság alá került 10 kiskorúval, gyámság alatt volt 232 kiskoru és egy gondnokolt.

A gyámság alatti kiskorúak közül teljeskorúság következtében 2 nagykorúsítás útján, 2 férjhezmenetel által 2 és elhalálozás folytán 5. összesen 11 kiszabadulván, gyámhatósági felügyelet alatt marad 221.

A gyámpénztárban kezelt vagyonból mult évről áthozatott készpénz semmi, magánkötvény 3536 frt 87 kr. — értékpapir 23298 frt 8 kr. — drágaság 960 frt összesen 27794 frt 95 kr., melyhez befolyt a félév folyamában 2307 frt 24 kr értékpapir; ellenben kiadatott magánkötvény 614 frt értékpapir 1145 frt 11 kr. kezelés alatt átvitetik a következő félévre magánkötvény 2622 frt 87 kr.; értékpapir 24460 frt 39 kr. — drágaság 960 frt összesen 28343 frt 26 kr.

11 gyámság alól felszabadult kiskora közül gyámhatóságiilag kezelt vagyona volt és kiadatott 3 egyének; általában vagyontalan volt 6, vagyontalan volt 5 egyén.

Az árvaszék tevékenységének kimutatása következtében adatik. Hátralék áthozatott 3 szám, beérkezett 166, ezek közül számadás 7; elintéztetett 166 szám, hátralék gyanánt átvitetik a következő félévre 3 szám.

A nagyrőcei városi árvaszéknel a gyámhatósági felügyelet alatt áthozatott 75 kiskorúnak száma szaporodott a lefolyt félévben 14, és fogyott teljeskorúságot érven 6, nagykorúsítás útján 2. férjhezmenetel által 2. halál következtében 2, összesen 12-vel; gyámság alatt marad a következő félévre 77 kiskoru.

A gondnokoltak száma 4 volt s nem változott.

Kezelés alatt áthozatott az előző félévről készpénz 13 frt 17 kr. magánkötvény 944 frt 78 1/2 kr. — értékpapir 13919 frt 2 kr. összesen 14876 frt 97 1/2 kr., befolyt a készpénz 1073 frt 49 kr., értékpapir 162 frt, összesen 1235 frt 49 kr.; ellenben kiadatott készpénz 1074 frt 66 kr., kezelés alatt maradt a félév végével készpénz 2 frt, magánkötvény 944 frt 78 1/2 kr. értékpapir 14081 frt 2 kr. — összesen 15027 frt 80 1/2 kr.

Felszabadult 15 egyén közül gyámpénztárilag kezelt vagyonnal birt 5, általában vagyona volt 12 egyének.

Ugydarab hátralékban áthozatott 7, beérkezett 177, elintézendő volt tehát 184, elintéztetett 182, hátralék átvitetik a következő félévre 2 darab.

A rimaszombati városi árvaszéknel gyámság alatti átvétellett a mult 1881. évről 340 kiskoru a lefolyt félévben gyámság alá került 25, tehát gyámság alatt állott 365 kiskora. Ezek közül a lefolyt félév alatt felszabadult teljeskorúság folytán 6, férjhezmenetel által 1 összesen 7 kiskoru, gyámság alatt maradt 358.

Gondnokolt volt és maradt 2 egyén. Az előző félévről a gyámpénztárban kezelés alatt áthozatott: készpénz 13 frt 33 kr., magánkötvény 6564 frt 69 1/2 kr. értékpapir 63287 frt 10 kr., drágaság 65 frt, összesen 69930 frt 12 1/2 kr., melyhez a félév folyamában befolyt készpénz 1658 frt 32 kr. értékpapir 3170 frt 26 kr. összesen 4828 frt 58 kr., ellenben kiadatott készpénz 1658 frt 32 kr. értékpapir 3814 frt 80 kr., összesen 5483 frt 13 kr., kezelés alatt maradt készpénz 13 frt 33 kr. magánkötvény 6564 frt 69 1/2 kr. értékpapir 62642 frt 56 kr., drágaság 65 frt, összesen 60285 frt 57 1/2 kr.

Felszabadult 7 egyén közül gyámpénztárilag kezelt vagyona volt, s kiadatott 3 egyének; általában vagyontalan birt 4, vagyontalan volt 3.

Gömör- és Kishontmegye alispánjától.

Hirdetmény.

6785. sz. — Rozsnyó város és vidéke kérelmének, hogy a Rozsnyón folyó hó 18. és 19-ére eső országos vásár okából a folyó hó 19-ére kitűzött megyebizottsági közgyűlés elhalasztatnék — figyelembe vétele mellett a megyebizottság közgyűlése folyó szeptember hó 27-ének reggeli 9 órájára Pelsücrezre áttetetik; mikoron a közigazgatási bizottságból kilépendő tagok helyei is választás útján betöltetni fognak.

Rimaszombat, 1882. szept. hó 11-én.

Szontagh, alispán.

Értesítés.

A gömörmegyei művészeti és régészeti kiállítás f. hó 15-én bezárván, tisztelettel értesítjük a t. kiállítókat, sziveskedjenek az átvételi elismervény előmutatása mellett tárgyaikat e hó 20-ig a kiállítási irodában átvenni. Kik azonban tárgyaikat a gömörmegyei múzeumnak ajándékoznák, vagy tulajdonjoguk fentartása mellett letétemény gyanánt a múzeum őrizetere hosszabb vagy rövidebb időre bízni hajlandók, méltóztatassanak eziránt személyesen vagy írásban ugyancsak a kiállítási irodában nyilatkozni, mely esetben az ajándékozott tárgyakról nyugtát, a letéteményekről pedig újabb átvételi elismervényt kapnak.

Rimaszombat, 1882. szept. 15.

A kiállítás végrehajtó bizottsága.

Meghívó tanítói közgyűlésre.

A „gömör. ált. tan. egyesület”-nek nagyrőcei járásköre f. év szept. 21-én reggeli 10 órakor Nándorvölgyön (Garam) a hercegi iskola tantermében szakelőadással egybekötött nyilvános gyűlést tart, melyre ugy az egyesület minden tagja, valamint a tanügy iránt érdeklődő tanügybarátok, kiváló tisztelettel meghívának.

Murányvárallya, 1882. szept. hó 10-ikén.

Dropa József,
elnök.

Hírek és vegyesek.

Kitüntetés. Ó Felsege dr. Fleischer Frigyes zsepessmegyei főorvosnak 40 évig tartó orvosi működésért a meteozi előnevet s a magyar nemességet adományozta.

Előleptetés. Borsody József rimaszécsi aljárásbíró tornyai járásbíróvá léptetett elő.

Kinevezés. A besztercebányai pénzügyi igazgatóság a rimaszombati adóhivatalhoz Zsubriczy Ferenczet VI-ik oszt. számtisztvé véglegesen kinevezte.

Kossuth Lajos, a magyar alkotmányos szabadság e felkent apostola folyó hó 19-én tölti be 80-ik életévét, mely alkalommal tisztelői díszes emlékbüszket nyújtanak át a nagy számúztóknak. — Mint tudjuk megyénkben is többen közreműködtek ez album előállításában s hisszük, hogy senki sincs e megye bérézei közt, kinek legszentebb óhajta nem az lenne, mit mi a nagy férfiak szívünkben kívánunk: hogy Őt az isteni Gondviselés még számos évig állandó jó egészségben tartsa meg!

Halálozások. Birnstingel Hermin, kinek lábát, mely egy szerencsétlen ugrás következtében megsérült, oly szerencsésen amputálta dr. Billroth, és a ki a szenvedések között oly férfias bátorságot tanúsított, hogy felséges Királynéknak testvérének figyelmét is felkeltette, tüdővészben hosszasan szenvedés után f. hó 13-án elhunyt. — Könyha Gyula, a rimaszombati egy. prot. gymnasiumnak jeles képzettségű és példás magaviseletű volt növendéke, ki az aratási szigorlatokat sem tehetta le súlyos betegsége miatt, folyó hó 12-én hosszasan szenvedés után Zeherjén elhunyt. Halálát mélyen érzi a tanári kar és a számos rokonság, de legjobban érzi a szegény ósz apa, ki e fiával, — lehet mondani, — legfőbb örömét, reményét temette el. Legyen a két korán elhunytak nyugalma esendes és boldog!

A gömörmezei kózkórház fedél alatt van s a belső építkezések serényen folynak s így a hideg évszak beállta előtt minden nagyobb munka teljesen el leendő végezve. — Beliczay László m. kir. állam-mérnök, kit a megye az építkezés vezetés és felügyeletével megbízott, a tetőzet festésére tűz és vízhatlan festéket vegyített, melylyel ha egy darab deszkát bekenünk s megszáradni engedjük, bátran lehet rá tűzet rakni a nélkül, hogy az égésnek ledkissebb nyomát a tűz elhamvadása után észlelni lehetne.

A gömörmezei művészeti és régészeti kiállítás f. hó 15-én zárattott be nem nagyszámú, de válogatott közönség jelenlétében. — A rendezőség nevében Fábr János mondott köszönetet azoknak, kik e kiállításban közreműködtek. — A bruttó bevétel majd 900 frt. melynek nagy részét a kiadás emésztte fel, de így is marad 250—300 frt. a kitűzött célra. A mint az elárúsított jegyek száma bizonyítja egy napra 140—150 látogatót esik, nem számítva a különböző tanintézetek szegény sorsu tanulóit s a szomszédos falvak iskoláinak növendékeit, kik díjnélkül látogathattak meg. A nagy érdeklődés, mely e kiállítás iránt nemesak megyeszerte mutatkozott, biztos kiliatást nyújt arra, hogy Gömörmegyének még bőlesőben szendergő muzeuma, mielebb mint duszgázlag s életerős ifju fog felébredni.

Losonczon folyó hó 9-én nt. Czékus István Superintendens ur tiszteletére, ki a „Gusztáv Adolf-egylet” nagygyűlésére N.-Lipesre utazott, tisztelői nagyszerű társaságot rendeztek, melyen több lelkes polhárközsöntés hangzott a jelenlevő nagy férfira, a testvér Gömörmegyére s ennek közjólétért és hazafias érdekért ernyedetlenül küzdő városaira.

Öngyilkosságok. Oros Mátyás serkei illetőségű s Veszprémben állomásozó katoná, miután két lopott kefést söt eszímait is beitta, s ezért bezárattott, lábravalójából sodrott kötéltre felakasztotta magát. — Szurmák János megyénk felvidékéről való közlegény, ki a 25-ik sz. gyalogezredbe volt beosztva Plevjében (Novibazár) midőn örállomáson volt, szívéen lötte magát.

Nyári multság. „A rimaszombati iparos-ijfúsági önképző segély-egylet” f. hó 10-én a „Széchenyi kert”-ben saját alapítókéjének gyarapítására játékonvezetű táncvizsgalmat rendezett. — E multság s az azon résztvevő díszes közönség örvendetesen megezáfolta e két — fájdalom — a mult tapasztalataiból nem minden alap nélkül vont következtetést, hogy Rimaszombatan a polgárság legnagyobb részének a játékonvezetű ezélok iránt nines meg a kellő érzeke s nines bennök oly mérvű áldozatkészség mint a minőt vagyoni helyzetüknel fogva megvárhatnánk, s hogy az intelligencia városunkban nem szívesen vesz részt népies multságokban; mert ma egyhete tapasztaltuk, hogy a jelenlevő díszes és válogatott közönségben a legintelligensebb elemek s a polgári osztály egyiránt képviselve volt nemesak, hanem szakadatlan jókedvvel tudott is együtt mulatni egész sötét estig. — A bevétel volt 61 frt 63 kr., a kiadás: 22 frt 55 kr., tiszta jövedelem e szerint: 39 frt 08 kr. Ez összeghez felülfizettek: Rábely Miklós 2 frt. Törköly József 1 frt. Többen 1 frt. Szűcs Károly 80 kr. Tóth Pál 80 kr. Oswald Gyula 80 kr. Intitútorisz Endre 80 kr. Hollósy Józsefné 50 kr. Kovács Zsigmondné 30 kr. Csizi Sándor 20 kr. Tóth József (molnár) 20 kr. ifj. Dusehek Vince 20 kr. Molnár János (pék) 20 kr. Miskolczy István 13 kr. Szelecsényi János 10 kr. Stolz Zsigmond 10 kr. Burszky Sámuelné 10 kr. Nagy Ida (Szőlőnok) 10 kr. Varga András 10 kr. — Fogadják a résztvevők és felülfizetők a rendezők köszönetét.

A rozsnói biztosítóknak viselt dolgait illetőleg Baykor Tamás vizsgálóbíró a nyomozati iratokat, melyek egész halmazt tesznek ki, már beterveztette Jan János kir. ügyészhez, ki éjt, napot egygyvé téve tanulmányozza e rejtélyes és páratlan bűnügyet. Mint hiteles forrásból irhatjuk a család s bűnténye teljesen constatálva van, azonban a gyilkosság nehezen leendő bebizonyítható, mert az illetők — a mint Rozsnóyon beszélük, — oly ügyességgel járattak el, mely bármely kitanult szakembernek díszére válhatnék. Ugyanis kiszemelték azokat, kikben hajlamot vettek észre a korhelysége s azokat könnyű szerrel biztosítván: addig étették, itatták, míg a mértékletlenség folytán mihamar elköltöztek ez árnyék világából. Csak is ez oka azon nagy elkeseredésnek, mely Rozsnóyon és vidékén észlelhető, mert még azoknak rokonaiban is feltámadt a gyanu, kik természetes körülmények között multak ki. — A vádlottak közül Pelsűzőn Moskovics Zsigmond, Hritz András és Hofman Albert, Rozsnóyon pedig Keszi Pál, Gutmann József és Sztarna Márton vannak letartóztatva. — Kitarató munka és tanulmányozás után e rendkívüli bűntényben a kir. ügyesség vádlevelének előterjesztése még e hóban várható.

Boraszto szerencsétlenség történt e hó 9-én Kálnón. (Nógrádm.) Ugyanis az ottani földbirtokosnak Váradi Török Gézának leánya, s az ev. lelkész Bartholomaeidesz

két leánya s egy falusi kis leány esolnakáznai mentek a kerti nagy tóra. — Vigyázatlanság következtében a csolnak felborult s mind a négyen vízbe estek. — A lelkész idősebb leánya s a kis leány szerencsésen megszabadultak, de a két 18 éves viruló hajadon Török Zolta és Bartholomaeidesz Margit a habokban lettek halálukat. — Holt testüket nagy ügygyel bajjal huzta ki S. G. budapesti reáltanár, ki akkor Kálnón időzött s a segélykiáltást hallván, a tóhoz sietett. Hasztalan igyekeztek a kifogottakat életre kelteni; a sellők áldozatot követeltek s a két bájos teremtes nem ébredt fel többé. — Temetésük f. hó 11-én ment végbe roppant nagyszámú közönség előtt.

A kápolnai rémtett. Kápolnára (Borsodm.) folyó hó 13-án Zeley János kir. adó végrehajtó kiment adót szedni két pandur társaságában. Már előre oly tüneteket észleltek a nép között, melyből ellenséges szándékra lehetett következtetni. A pandurok figyelmeztették is a végrehajtót a nép ellenséges hangulatára, s kérték, hogy a végrehajtást halassa el. Azonban Z. nem hajtott a jó tanácsra s midőn a lefoglalt 2 tehent Szentpéterre akarta vezetetni, a nép ellentállt, sőt egy lászlófal lakos Tardi Bálint fokossal vágott feléje. A fokost ugyan az egyik pandur megfogta, de a nép fenyegetésére a fokost eleresztette. — A feldühült Tardi ekkor a végrehajtót támadta meg, ki önvédelmére revolvert ragadt s támadóját fültövön lötte. — A vérlátára a nép üldözöbe vette a végrehajtót, ki egy sertés öbba menekült, melyet valóságot ostrom alá fogott a nép, közülök egy vakmerő K. Tóth József kaszával akart az öbba hatolni, s a végrehajtót megölni, ki ismét lött s a golyó Tóthnak mellébe furodott. — Ez esett még jobban fokozta a nép dühét, s míg a pandurok segélyért Sajószentpéteren jártak egy legény dynamit töltényt hozott, melyet meggyújtva az ablakon bedobtak. Csakhamar borzasztó robbanás hallatszott, melyet jajgatás követett. A töltény Z.-nek jobb lábát teljesen szétzúzta, ki miután látta, hogy az ólat reaguyjtják s hogy meg nem szabadulhat, rövid imádság után agyonlötöte magát. Ezt hallva a nép a hullát kivonszolta útötte, verte s kirabolta. Ez alatt Miskolczról megérkezett a katonaság a nép szétszaladt, mindazáltal sikerült a 8 főtetest elfogni s bekisérni. A főezinkosok kápolnai és lászlófalvi lakosok.

Gondatlanságból halál. A Susány melletti pusztán egy béres ki ment szántani, felesége pedig kendert nyöni tavozott el folyó hó 12-én, reabizván $\frac{3}{4}$ éves gyermekét 9 éves fiára. — A fiu egy darabig csak eljátszott kistévésével, de végre megunta a muláságot s karjaira vésven kizipelte a szomszédos kukoricaföld mellett levő esőszkunyhóhoz, melynél még némi tűzmaradék füstölgött. — A fiu a hamvadó tűzet felelesztette, de ekkor szemébe ötlött, hogy a tanyához tartozó libanyáj a kukoriczát rongálja s míg ennek elkergetésével bajlódott a kunyhó meggyuladt s mire visszatért a lángok már a gyermeket nyaldosták. A fiu nem vesztvén el lélekjelenlétét, testvérét a lángok közül megszabadította ugyan, de miután megmosta a szomszédos tó vizében s meglátta a borzasztó sebet, haza vitte s letevén a pitvarba, megszökött. — A kisedt csakugyan meghalt, a gondatlan testvér csak harminadnap mulva került elő, miután az éhség legyötöte a büntetéstől való félelmet.

A rimaszécsiek és a regálé. Rimaszécsen többen szövetkeztek a regálé megbuktatására s ezt akkép vélték elérhető, hogy jó eleve össze beszélvén nagyban vásároltak Rimaszombatan s a vett mennyiséget maguk között felosztották. Egy darabig ment is a dolog, de miután a bérlő látta, hogy napok, söt heteken át egy porezió szesz sem fogy el, a regálé tulajdonosnak jelentést tett, kik az ügyben vizsgálatot kértek. A vizsgálat csakugyan kiderítette a kijátszást célzó eselekményt s mintegy 30-an több-kissebb pénzbírságra ítéltettek.

Debreczenben ismét összeült a ref. zsinat, mire okul szolgált az, hogy a kormány némi megjegyzéseket tett a zsinaton alkotott törvényekre nézve. A zsinat tagjai három pártot képeznek, melyek közül az első nem látja a kormány beavatkozásában az 179 $\frac{1}{2}$ -iki 26-iki törvényezikk megsértését, míg egy másik szintén igen tekintélyes párt a beavatkozást határozottan kárhoztatja. A harmadik pedig részben mindkettőnek igazat ad. A megyéknél küldött zsinati képviselők, valamint a tiszáninneni egyházkerület jelenlevő képviselői egytől egyig ellenséges állást foglaltak el a kormány beavatkozásával szemben s támogatva nagy számú elvtársaktól e tárgyban a leirat figyelembe vételével feliratot szerkesztettek, melyben különösen hangsúlyozzák, hogy az iskolák ügyét az egyház ügyétől elválasztani nem lehet, mint a kormány ohajtja, mert az iskolák az egyháznak életető gyökerei. — A többség 72 szóval 32 ellen a kisebbség véleményét elvetette.

Az eszlári esetre vonatkozó ügyiratok e napokban adatnak át a kir. ügyészségnek s a kir. ügyész indítványa e hó folytán várható. Érdekes ez ügyben az, hogy Farkas Gábor eszlári bíró jelentette, miszerint ismeretlen tettesek a zsinagógát rongálják s azon kuleslyukat, melyen az ifju Seharf Móricz az állítólagos lemezárást látta, erőszakosan összepréselték, hogy a látás lehetősége megnehezíttessék.

Drezdában nagy antisemita gyűlést tartottak, melyen a német és magyar antisemiták vitték a főszerepet. Istóczy, Simonyi, Ónody mellett Henrici, Strocker, Bismark Ede stb. vettek tevékeny részt a tanácskozásokban. Simonyi a semitizmusról értekezett, míg Ónody a tiszaszlári esetről tartott a Solymosy Eszter arczképével illusztrált előadást. A gyűlésnek határozata lett az, hogy világszerte körözni fognak egy felhívást, melyben a mozeizmus türhetlen zarnoksága és uralma eseteltetvén, a zsidóságnak leszorítását, — söt esetleg elköltöztetését, — egyesült erővel kivigyék. E tárgyban Berlinben népgyűlést fognak tartani, hol a hallottakat és tapasztaltakat a néppel megismertetik. Mi megvagyunk győződve, hogy a józan gondolkozásu magyar nép egyesek hibájáért egy felekezettel elítelni nem fog, annyival is inkább, mivel tapasztaljuk, hogy a zsidóság műveltebb része mindinkább igyekszik beolvadni a nemzetestébe.

Egyiptomban Wolsey az angol hadsereg főparancsnoka folyó hó 12-án fényes diadalt aratott Arabi hadserege felett s Tel-el-Kebirt, Arabinak e nagykitérjedésű s jól megerősített táborát 70 perczig tartó ütközet után elfoglalta. — Az támadó sereg 14000, Arabi serege 26 ezer emberből állott. — A diadal kivívására nagy befolyása volt az angol sereg gyors és véletlen előnyomulásának, mit a törökök vigyázatlansága is elősegített, mert csak így lehet megérteni, hogy a támadók a 6 angol mérföldet, mely a két sereget elválasztá, megtehelessék a nélkül, hogy észrevéttetnének. — A törökök korán reggel támadtattak meg épen a reggeli készítés alatt. — Arabi megfútt Zagalig felé, de a városba

nem mehetett, mert az angolok egy óldalmazdulattal utját elvagták s így kénytelen volt Kairóban menekülni. — Az angolok vesztesége megközelíti a 500-at, míg a törökök a temérdek ágyu, hadi és élelmiszerezen s foglyokon kívül 2000 embert vesztektek. — Az egyiptomi városok közül Belbeisz, Bensa, Kalyub, Kafir-el-Doar, — melyek a Kairóba vezető uton fekszenek, egymásután meghódoltak a győztes angoloknak. Söt mint a nagy napilapokban olvassuk, Kairót is elfoglalták az angolok folyó hó 15-én. Így Arabinak minden hatalma megtöretett.

CSARNOK.

Az iskolából az életbe.

(Beszély Kozmay Dezsőtől.)
(Folytatás.)

— Meghalt! ő is meghalt, sokan meghaltak. Nem marad ma csak hírünk, s annak a kornak, annak a dieső kornak csak a neve marad fen, mikor valóban voltunk, tettünk. Miért? Semmiért. De mégis, de mégis, mely volt, van, de nem lesz. Az a harez is csak a halott idegrángása volt, a krízis, mely megmenthette volna, megölte. — Mert csak tengődünk, nyomorgunk... Szegény Boldizsár. No de hagyjuk a szomorú gondolatokat — tudom önök másként vélekednek. Igen örülök, hogy együtt találok önöket. Ah! ugy látom készülnek valahová. Nos — én önökkel megyek bárhová indultak is, ha nem leszek szerénytelen. Most jöttem ugyan, de nekem mindegy akár itthon, akár másutt. András! adj más ruhát. — Csak nem valami szerelmes kaland, — no ugy inkább maradok.

Nem uram, mondá Zsiga egy derék családhoz vagyunk meghíva, de ha önök szentelhetjük ez estét, örömmel maradunk itthon mellette, hiszen ki kell piheenni az ut fáradalmait.

Semmi teketória. — Hová mennek? ösmerek én itt mindenkit, én mindenüvé hivatalos vagyok.

— „Barthai Elekhez”.

— „Derék családját ugyan nem ismerem, de jó emberem. — Ejnye be jó lesz. Szinte előre örvendek, hogy becsületes emberek közt családiában fogom tölthetni az estét, vidám társaságban. Untam magam Londonban, bár sok dolgom volt, de azok az angolok! esupa zsidóság: mihelyt nem gépelnek, nem üzérkednek, nem esalnak, hallgatnak és alszanak. Lelkemre! sohasem megyek többet feléjük sem”. — Ugyan kérlek, siess már, szakítá félbe jellemzését s Andrást ugotatá, ki pedig ugyancsak sietett az öltöztetéssel. — No, valahára, készen vagyunk, botom, keztyüim mehetünk.

Kocsiba ültünk s elhajtottunk. — Barthaiéknál már nagy vendég sereg gyűlt egybe.

Barthay a régi jó tábla bírói világából való ember volt, kedélyes és vendégszerető, ki vagyont részint öröklé, részint pedig ezélszerü gazdálkodás által tettemesen megtöbbszörözte, ugy, hogy most kényelmesen, gond nélkül élhettek a fővárosban. Mint kitünő ügyvéd s volt képviselő, művelt s tanult ember hírében állt.

Nejéről nem sokat mondhatok. Jó asszony volt, egy kissé érzékeny a világ, a társadalom előítéletei iránt, különben férje akaratát mindenben tisztelet.

Egy leányuk volt Bertha, 16 éves, fogékony lélek minden szép és jó iránt, nemének minden nemes tulajdonaival felruházva, miket a jó és ezélszerü atyai nevelés benne kifejlesztett.

A mint beléptünk, Barthay fogadott minket. Barthayné és Bertha egy másik teremben voltak a többi vendégekkel elfoglalva, mivel beléptünk nem vették észre. Miután Barthaynak bemutatam Zsigát a gróf így szólott:

— Hivatalan vendég vagyok ugyan, de barátságod feljogosít, hogy védencezimmel megjelenhessek nálad, reménylen szívesen fogadsz — persze hogy szívesen fogadták — váratlanul érkeztem meg, senkit sem tudósítottam, s hogy a fiatalok kettős kötelezettségöknek eleget tegyenek magam is eljöttem, tudod nem szeretem a sok himezést hámozást, szeretem a jó társaságot”.

Ezen bevezetés után minket is előre tolt: „Ezeket szintén ösmered s most — ezzel hozzánk fordult, — menjetek mulassatok magatokat mi meg majd öregek eltratyogunk együtt. Igaz mutass be nőnek s leányodnak. Az előbbinek igen, de az utóbbinak nem, tervem van vele, majd meg hozzánk intézi szavait önök pedig vegyüljenek a társaság közé s lehetőleg feltűnés nélkül társalogjanak — mondom tervem van”.

A gróf Barthayval egy játszó asztalhoz vonta meg magát, s én a házi asszonyt kerestem, hogy üdvözöljem, Zsiga meg a mint megpillantá, hogy — nem tudom mily különös véletlennel fogva — Hegyi Kálmán is itt van, a zongora mellé huzta meg magát s hangjegyeket forgatott ujjai között

A házi asszony épen Hegyivel társalgott, lehetetlen volt részemről a vele való összejövetel elkerülése.

Bemutatattunk általa egymásnak, miut ki nem tudá, hogy már volt szerencsénk.

„Az urak nem is tudják, hogy már egy hó óta ugyan azon házban laknak” mondá a házi asszony.

Hivatalos közlemények.

Rimaszombati kir. törvényszék elnökétől.

Pályázati hirdetés.

702/1882. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék területén lévő rimaszécsi kir. járásbíroságnál üresedésbe jött albirói állomásra, a nagyméltóságú m. kir. igazságügyminiszterium folyó évi 2912/1882. I. M. E. sz. a. rendeletével engedélyezett pályázat hirdettetük, felhivatnak az illető pályázók, hogy szabályszerűen felszerelt folyamadványaikat, ezen kir. törvényszéki elnökségnél, folyó évi október hó 15-éig nyújtásuk be, a később beérkezendők figyelembe vételén nem fognak. Rimaszombat, 1882. szeptember 16-án.

Marton Rudolf,
királyi tszéki elnök.

Piaczi árak: Rimaszombat, 1882. szept. hó 16-án tartott orsz. vásár alkalmával a gabonanemek és kapásnövények következőleg jegyeztettek:

	hectoliterenkint.	métermázsánkint.
Buza	6.75	6.50 . . . 8.— 7.80
Feles	5.—	4.80 . . . 6.— 5.—
Rozs	5.90	5.85 . . . 6.— 4.80

Árpa	4.—	3.60	5.60	5.50
Zab	1.95	1.80	5.—	4.70
Kukoriceza	—	4.—		
Bab	—	—		
Kása	—	—		
Burgonya	2.—	1.60		
Széna, kötött	—	—		

Takarmány szalma	—	—
Alom-szalma	—	—
Zsúp-szalma	—	—

Szerkesztői üzenetek.

V. B. A beszélyben nincs meg a kellő folytonosság. — A vers jól gördül, idővel sorát ejtjük.

K.—n. Az illetőt rég figyelemmel kísérjük mi is.
 L. K. Az ily hangú közlemény elkészenése a különben is felingerült kedélyeket, mi legalább ne öntsünk olajat a tűzre.
 Gy. L. Gratulálunk a sikerért, s ha Themis egy kissé meg pihen, hadd lobogtassa Erató fátylát!
 D. J. Egész terjedelmében nem közölhetük. Későn kaptuk.

Felelős szerkesztő s laptulajdonos: **Pető Porubszki Pál.**

Magán-hirdetések.

Hirdetmény.

A zabari határban 312. catastrális hold — szántóföld, rét, erdő s legelőből álló tagosított birtok örök áron eladandó, bővebb felvilágosítást nyújt

Institórisz Endre,
 ügyvéd Rszombatban.

Alólirott tisztelettel tudatom a nagyérdemű közönséggel, hogy az őszi és téli évadra a legújabb divatu kelmékkel gazdagon felszereltem

férfi-szabó üzletemet.

Ennélfogva felhívom mindazok figyelmét, kik jó kelméből, divatszerű öltözeteket ohajtanak jutányos áron, szerencsésültesek megrendeléseikkel. — Ugyanott mindenféle **kész ruha** is kapható.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.
 Rimaszombat, 1882. szept. 16.

1—* **MAJOROSY RUDOLF,** férfi-ruha készítő.

Hirdetmény.

351 sz. — Néh. Vicziány József és neje szül. Chlebovics Apollónia hagyatékához tartozó, a rimaszombati 560—37 sz. tjkben 933. 1067. 1229. 44. hrzi sz. a. foglalt esür a kispáston, ház az iskola-utczában, kert és belsőség a pokorági-utczában s a rimaszombati 735. sz. tjkben 2475. hrzi sz. a. foglalt szarvas hegyi szőlő — nyilvános árverés utján **f. é. október 2.** napja d. u. 3 óráján Rimaszombat r. t. város árvaszékénél el fog adatni.

Az árverési feltételek nevezett város árvaszékénél a hivatalos órák alatt megtekinthetők. 1—3

Kelt Rimaszombat r. t. város árvaszékének 1882. év augusztus hó 1-én tartott üléséből.
Szabó György, vsi árvaszéki elnök.

Hirdetmény.

Rimaszombat város tulajdonát képező kurinzi és kiscgömöri erdőterületek ez évi

makk- és gubacs-termése

a városháza tanácstermében folyó évi szeptember hó 23-án d. u. 3 órakor nyilvános árverés mellett el fog adatni.

Az árverési feltételek a polgármesteri hivatalban megtekinthetők.
 Kelt Rimaszombat város rendezett tanácsának 1882. évi szeptember hó 15-én tartott üléséből.
Szabó György, polgármester.

Hirdetmény.

3429/1882. sz. Rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvhatóság részéről közhírré tétetik, miszerint **Forgon András** felperesnek 56 frt 55 kr. tőke s járuléka iránti s **Farkas András** felperesnek 30 frt tőke s jár. végrehajtási ügyében, a végrehajtási árverés a pápocsi 30. és 38. sz. tkben foglalt **Balázs András** ingatlanaira elrendeltetik, s annak megtartására határnapul 1882. november 6. d. e. 10 órája Pápocs községben a község-házánál kitűzetik, mely határnapon azon ingatlanok a kikiáltási áron alól is elfognak adatni. — Kikiáltási ár a pápocsi 30. sz. tjkben foglalt birtokra 453 frt és a pápocsi 38. sz. tjkben foglalt birtokra 160 frt. — Árverezni szándékozók kötelesek az árverésnek megkezdete előtt bánatpénzül a kikiáltási árnak 10 % -át készpénzben a kiküldött kezébe letenni. — A vételár két részletekben és pedig feleresze 30 nap, másik feleresze 60 nap alatt az árveréstől számított 6% kamatokkal a rimaszombati kir. adóhivatalnál mint letéti pénztárnál lesz fizetendő. — Az árverési feltételek a rimaszombati kir. telekkönyvhatóságnál és község előljárási hivatalos órák alatt megtekinthetők. — Az árverési kérvény költségei hirdetési díjjal 7 frt 67 krban állapítottak meg. — Kir. tszék mint tkvhatóság Rimaszombatban, 1882. augusztus 11. **Török,** kir. tszéki elnök.

„A rimaszombati női munka-iskola tanterve.”

A nőnevelés az újabb korban új lendületet nyert. A létért való küzdelem, mely eddig kizárólagosan a férfiak hatáskörébe volt utalva, a munkamegosztás elvét teremté meg, s mint egy kimutatta az utat, melyen ezután a nőnek, mint háziasszonynak, család-gondozónak, s nem ritkán fentartónak haladnia kell. — Mert nem elég manapság a kor igényeivel szemben kizárólagosan a férjnek, mint keresőnek, jövedelmére támaszkodni; de kívánatos, szükséges, sőt elengedhetlen kellék az, hogy a nő, midőn a legszentebb családi szövetségre lép, képes legyen nemcsak a nélkülözhetlen apróbb házi czikkeket készítésére, hanem még — ha a sors esapása reá nehezül — árván maradt gyermekeinek eltartására is önjerejéből, minden megaláztatás nélkül.

Igy fogva fel a nőnek hivatását, nélkülözhetlen kellék, hogykorán képeztesse a női munkákban.

Ily képző intézetek az u. n. női munka-iskolák.

Midőn e nemes város falai között egy ily iskola megnyitását elhatároztam, keesgetett a remény, hogy a t. szülék, gyámok s ezeknek helyettesei a fentebbieket megértvén és átérezvén, tömeges támogatásban részesítendek.

Nem használók hangzatos szavakat; nem teszek nagy ígéreket, melyeket keesgetető gyanánt a jelen időben oly sokan boesátanak világgá a közönség megnyerése végett; hanem egyszerűen felhívom a t. közönség figyelmét azon munkákra, melyeket már a felsőbb tanhatóságnak bejelentett s általam e hó 11-én megnyitandó női munka-iskolában elsajátíthatnak a növendékek:

1. Kézi kötés, horgolás és quinpen-horgolás; bélyegzés, holbin-munka, reczés, pointlaice, forgácsmunka.

2. Fűszer-, haj-, ezerna-munkák; mindenféle himzés zsenilia, gyöngy és selyemmel; reczés és fület-quipare, tulangle-kivarrás, suprikálás, zefirből vágott munka, összes pipere-munkák montiro zása stb.

3. Különféle szalmafonás; vászon-, viasz-, papir-, bőr-, zefir- és posztóvirág csinálás; taplomunka, zefirből keret-munka, fehér- nemüvarrás kézzel és gépen, tamborirozás, kesztyű és kötő gépmunkák, szabászatés felső ruha-varrás.

Tisztelettel tudatom továbbá, hogy lakásom a temető-utca 20. szám alatti Dienes-féle házban van, hol a beiratások végett naponként lehet jelentkezni.

Magamat a mélyen tisztelt szülők és gyámok pártfogásába ajánlva, maradtam teljes tisztelettel — Rimaszombat, 1882. szeptember 6.

2—2 **Biró Margit,** okl. kézimunka-tanítónő.

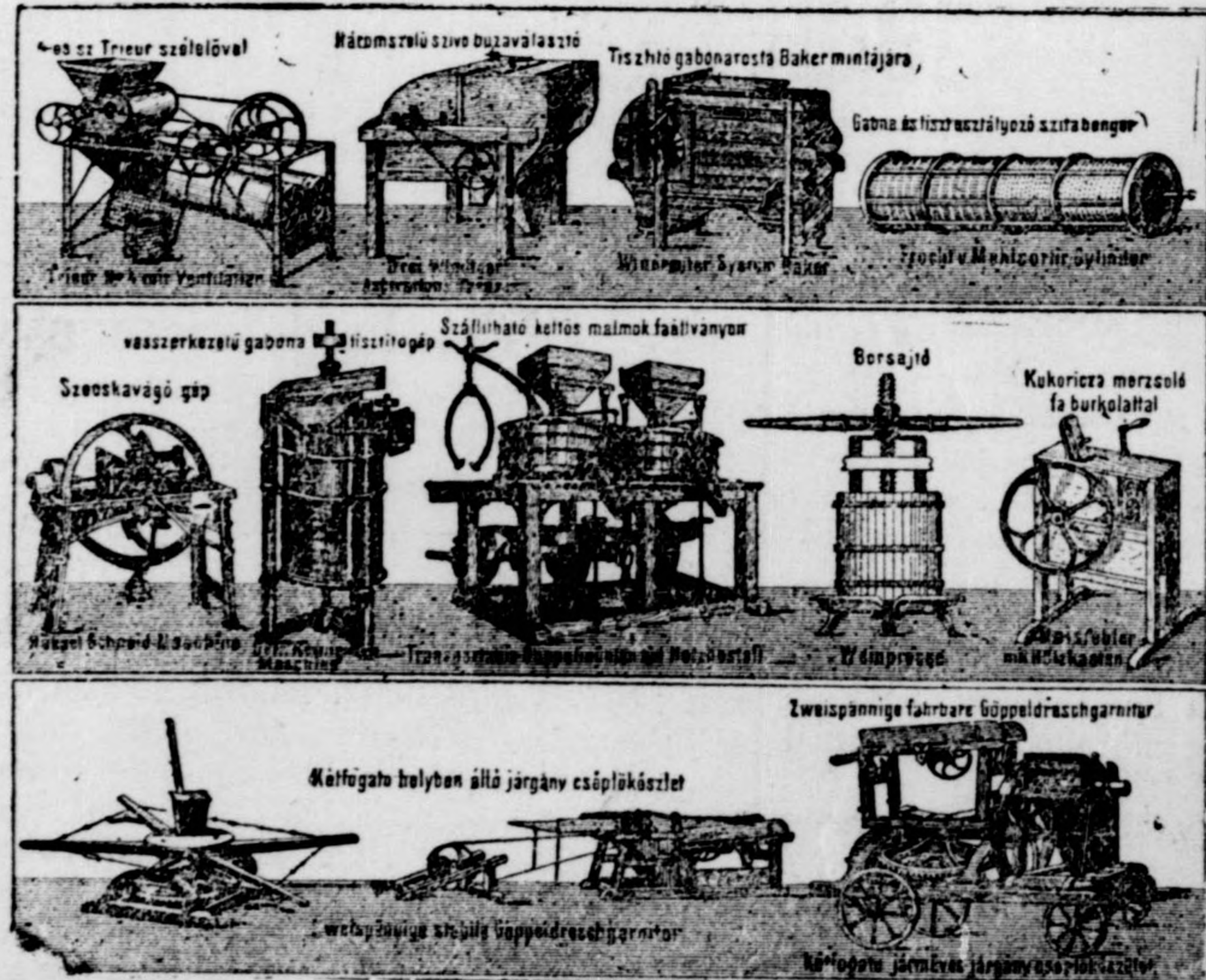
GUTJAHR és MÜLLER

(ezelőtt **BROGLE J. és MÜLLER.**)

Első budapesti Trieur, rostalemez és gazdasági gépgyár
Budapestben: a Margithid közelében.

Ajánlják szolid szerkezetű és javított gyártmányukat, mint: **Trieurök gazdaság számára: Járgány-eséplőgépek. Szelelő-rosták. Kukoriceza-morzsolók.**

Szeeskavágók és Borsajtók. **Különlegességek malmok számára:** Dupla malmok. Malom trieur-hengerek. Gabona-osztályozó hengerek. Koptatógépek. Daraválasztógépek. Tarírók (Detacherök.) **Malom-alkatrészek:** u. m. Transmissiók. Szijkeretek. **Rostalemezek:** Cséplőgéprosták. Liszthen-gerszítők. Koptató-lemezek. Rispoly-lemezek stb.

Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve. 17—30
Gyári raktár és képviselőség: Rimaszombatban SZOJKA JÁNOS urnál.

Árverési hirdetmény.

A rozsnói püspökség tulajdonát tevő — Sajópüspöki és Velkenye községében gyakorlandó, — **italmérési regaléjog, folyó évi október hó 8-án** Sajópüspökiben, az uradalmi kasznári hivatalban, délelőtt 9 órakor megtartandó nyilvános árverésen, — jövő 1883. évi január 1-től számítandó három egymást követő évre, — a legtöbbet ígérőnek, haszonbérbe fog adatni.

Leteendő az árverés kezdetével, bánatpénzül 400. o. é. frt.

A feltételek Rozsnyón, az igazgatói irodában, Sajópüspökiben az uradalmi kasznárnál, bármikor megtekinthetők.

Fábián Ferencz,

1—3 püspök-uradalmi jószágigazgató.

Ércz- és fakoporsók főraktára

Raktár: Cserencsenyi-utca Samarjay József ur házában.

Lakás: Losonczi-utca 16. sz. a. (saját ház.)

Alólirott tisztelettel tudatom mindazokkal, kiknek szomorú kötelességök drága halottaikat tisztességes módon eltakarítani, hogy a fentemlített raktáramban minden e szakmába vágó tárgyak: ércz- és fakoporsók, (a legdiszesebbtől a legegyszerűbbig), szemfedők, párnák, selyem és perkail-lepedők, virágok, koszorúk, különféle színű és szélességű koszoru-szalagok, gyász-fátyolok, gyertyák stb. stb. nagy készletben tartatnak és a legjutányosabb árak mellett szereshetők meg.

Kivánságra temetések teljes elrendezését is felvállalom.

Midőn ezen vállalatommal e vidék egy rég érzett hiányát pótolom ki; tettem ezt azon számtalan felhívásnak következtében, mely évek óta hozzám intéztetett. Ennélfogva felkérem mindazokat, kiknek ily szomorú kötelesség osztályrészüln jut, adandó alkalommal megbízásaikkal tiszteljenek meg.

Végül nem mulasztom el felemlíteni, miszerint főtörekvésem oda irányul, hogy t. vásárlóimnak a gyors kiszolgálattal mellett jutányos árakat biztosíthassak.

Rimaszombat, 1882. szept. 16.

Teljes tisztelettel

1—* **Hollós József,** temetés-rendező.